

Sympatie české veřejnosti k některým zemím – listopad 2010

Technické parametry

Výzkum:	Naše společnost 2010, v10-11
Realizátor:	CVVM, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.
Projekt:	Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i.
Termín terénního šetření:	8. – 15. 11. 2010
Výběr respondentů:	Kvótní výběr
Kvóty:	Region (Oblasti NUTS 2), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání
Zdroj dat pro kvótní výběr:	Český statistický úřad
Reprezentativita:	Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let
Počet dotázaných:	1020
Metoda sběru dat:	Osobní rozhovor tazatele s respondentem
Výzkumný nástroj:	Standardizovaný dotazník
Otázky:	PM.163
Zveřejněno dne:	21. prosince 2010
Zpracoval:	Jan Červenka

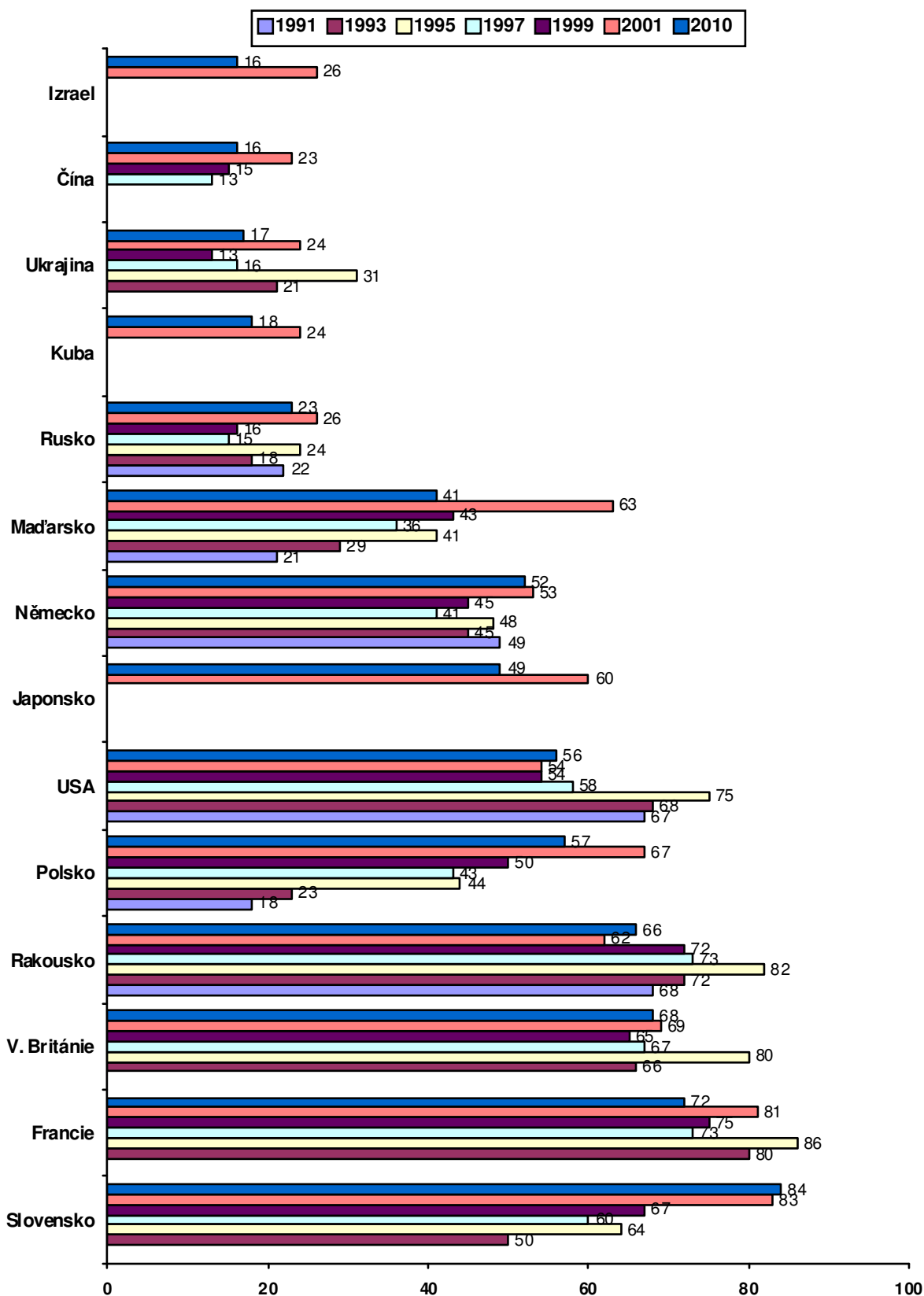
V rámci listopadového šetření CVVM předložilo všem svým respondentům otázku, jak sympatické či nesympatické jsou jim některé vybrané státy a jejich občané. Dotázaní svoje postoje vyjadřovali na pětibodové škále s krajními hodnotami „velmi sympatická“ a „velmi nesympatická“.¹

Tabulka 1: Sympatie k různým zemím (%)

	1=velmi sympatická	2	3	4	5=velmi nesympatická	neví	průměr
Slovensko	46	38	11	3	1	1	1,72
Francie	25	47	21	4	1	2	2,07
V. Británie	24	44	24	4	1	3	2,12
Rakousko	22	44	26	6	1	1	2,19
Polsko	15	42	30	9	3	1	2,40
USA	22	34	27	10	5	2	2,41
Japonsko	17	32	31	11	6	3	2,54
Německo	12	40	32	11	4	1	2,55
Maďarsko	10	31	41	12	3	3	2,66
Rusko	5	18	37	26	12	2	3,22
Kuba	4	14	35	23	18	6	3,41
Ukrajina	3	14	33	30	16	4	3,43
Čína	5	11	34	26	20	4	3,47
Izrael	4	12	29	27	20	8	3,51

¹ Otázka: „Řekněte mi prosím, podle této karty, nakolik jsou Vám sympatické následující země a jejich občané. 1 znamená velmi sympatická, 5 naopak velmi nesympatická. a) Čína, b) Francie, c) Izrael, d) Japonsko, e) Kuba, f) Maďarsko, g) Německo, h) Polsko, i) Rakousko, j) Rusko, k) Slovensko, l) Spojené státy americké, m) Ukrajina, o) Velká Británie.“

Graf 1: Sympatie k vybraným zemím a jejich občanům – časové srovnání 1991-2010 (%)

Pozn.: Součet odpovědí „1“ a „2“, údaj za Rusko z roku 1991 se týká tehdejšího Sovětského svazu.

Výsledky šetření ukázaly, že relativně nejvřelejší vztah ze zkoumaných zemí čeští občané mají ke Slovensku. Současné postoje ke Slovensku a jeho občanům se přitom v podstatě vůbec neliší od výsledků posledního srovnatelného výzkumu realizovaného v dubnu 2001, přičemž od rozdělení společné federace se v průběhu 90. let minulého století sympatie českých občanů vůči Slovákům a Slovensku průběžně dosti výrazně zvyšovaly.

Poměrně tradičně velmi pozitivní vztah česká veřejnost dále vyjadřuje vůči Francii, Velké Británii či Rakousku a totéž jen v o něco mírnější podobě platí i o Polsku, Spojených státech, Japonsku, Německu či Maďarsku. Značné rozdíly mezi těmito zeměmi se ovšem objevují, pokud jde o časový vývoj vztahu české veřejnosti vůči nim a jejich občanům. Zatímco u některých států je jednoznačně převažující sklon k sympatiím poměrně stálý, případně vykazující jen relativně nevelké oscilace bez nějakého zásadního posunu či viditelného dlouhodobého trendu vývoje, což je zejména případ Velké Británie, Francie, s jistou mírou tolerance i Rakouska a na poněkud nižší úrovni rovněž Německa, v případě Spojených států je postoj české veřejnosti od druhé poloviny 90. let zjevně poněkud chladnější, než býval v jejich první půlce, a naopak sympatie ve vztahu k Polsku či Maďarsku mezi roky 1991 a 2001 výrazně vzrostly, což přetrvalo do současnosti, byť u obou posledně uvedených zemí byl v aktuálním výzkumu zaznamenán pokles oproti roku 2001, v případě Maďarska dokonce dosti značný, jímž se ale postoje k této zemi a jejím občanům ze strany české veřejnosti pouze vrátili na úroveň z let 1995-1999. U skupiny „západních“ států s výjimkou Německa (tj. Francie, V. Británie, USA a rovněž Rakousko) pak můžeme identifikovat rok 1995 jako období, kdy k nim česká veřejnost vyjadřovala zřetelně nejvyšší sympatie a kdy tyto země stály v žebříčku oblíbenosti velmi výrazně nejen nad Polskem či Maďarskem, ale i nad dnes jednoznačně nejpreferovanějším Slovenskem. Do méně vřelých postojů české veřejnosti k Německu v porovnání s jinými západními zeměmi se zejména v 90. letech mohly promítat problémy a napětí v souvislosti s tzv. Benešovými dekrety a poválečným odsunem sudetských Němců z českého pohraničí. Určité zklidnění situace v tomto ohledu pak může být také jedním z důvodů, proč jsou dnes sympatie k němu relativně o něco vyšší, než bývaly v průběhu 90. let a zejména v období okolo podpisu tzv. česko-německé deklarace v roce 1997. V případě Japonska a také Francie byl aktuálně zaznamenán určitý pokles sympatií oproti roku 2001.

Vztah české veřejnosti k ostatním zemím zařazeným do výzkumu, tedy k Rusku, Kubě, Ukrajině, Číně a Izraeli, je podstatně odtažitější, s více či méně výraznou převahou vyjádření volících negativní varianty „4“ a „5“ nad vyjádřením sympatií v kategoriích „1“ a „2“. S výjimkou Ruska také u všech těchto zemí došlo v porovnání s rokem 2001 k statisticky významnému poklesu podílu vyjadřovaných sympatií v prvních dvou bodech škály.

Podrobnější analýza postojů ukázala některé sociodemografické rozdíly v postojích k jednotlivým zemím. Ženy např. častěji než muži vyjadřovaly velké sympatie vůči Francii nebo Maďarsku. Z hlediska věku mladší generace projevovala větší sympatie vůči Spojeným státům a také Velké Británii. Spojenému království v nadprůměrné míře náklonnost vyjadřovali také absolventi vysokých škol. U Spojených států, Velké Británie, Francie, Německa, Rakouska, Japonska a také Izraele se objevovaly vyšší sympatie mezi dotázanými s dobrou životní úrovní, respondenty hlásícími se k pravici, případně voliči ODS či TOP 09. Naopak stoupenci KSČM ve zvýšené míře vyjadřovali sympatie vůči Číně. Ve všech případech pak platilo, že větší sympatie k té které

pm101221b
zemi vyjadřovali lidé, kteří pozitivně hodnotí vzájemné vztahy České republiky s příslušnou zemí.